

‘Een grap is geslaagd als de ander mee kan lachen’

Een mop vertellen, gieren om klunzige acties of expres jezelf voor paal zetten. Grapjes maken doen we allemaal! Maar grappen pakken ook wel eens minder goed uit... Hoe weet je eigenlijk wanneer iets een goede grap is of juist kwetsend? Wij vroegen het aan Howard Komproe. Hij is comedian én schreef een boek over de grens van de grap.
Door Vera Bosch

Waarom maken mensen grappen?

‘De grootste reden om grappen te maken is om spanning weg te halen. Bijvoorbeeld als je ergens nieuw bent. Ik ben als kind veel verhuisd en moest elke keer op een nieuwe plek vrienden maken. Grappen kunnen je op zo’n moment helpen. Een andere reden is om iets bespreekbaar te maken op een luchtige manier. Dat is voor mij de belangrijkste reden om grappen te maken.’

Wat maakt iets een goede grap?

‘Een grap is geslaagd als de ander mee kan lachen. Als de ander het zelf niet grappig vindt óf als je een grap maakt om iemand te kwetsen zit er geen liefde in je grap. Ook is het belangrijk wie de grap maakt. Als je met vrienden of familie bent kun je soms nét iets verder gaan. Dat komt omdat liefde de basis is: je weet dat je elkaar leuk vindt. Als die basis er niet is kunnen grappen verkeerd opgevat worden. Maar het blijft een feit dat niet iedereen dezelfde grap leuk vindt. Bijvoorbeeld met grappen over uiterlijk: de ene kale man lacht als je hem vraagt naar zijn vleespet, de ander is beledigd.’

Hoe weet je wat de grens van een grapje is?

‘Door goed te luisteren en de sfeer in een ruimte aan te voelen kun je inschatten hoe ver je kunt gaan. Dat heet met een moeilijk woord ‘code switching’. Ik heb in de afgelopen jaren daarvoor een sensor ontwikkeld, waardoor ik inmiddels beter kan lezen wanneer ik een grap wel of niet kan maken. Zo maak ik thuis bijvoorbeeld andere grappen dan op het podium. Daar hebben mensen een kaartje gekocht om mijn grappen te horen, thuis niet. Ook maak ik onbewust andere grappen bij mijn Surinaamse vrienden dan bij mijn Nederlandse vrienden.’

Heb jij ooit de plank misgeslagen met een grap?

‘Ik heb ooit een grap gemaakt op Twitter die volledig zijn eigen leven is gaan leiden. Het was grappig bedoeld, maar de nasleep was helemaal niet grappig. Ik heb hiervan geleerd dat je beter moet nadenken als je een grap op social media schrijft, omdat het lastiger is om in tekst een grap goed over te laten komen. Achteraf had ik deze grap beter kunnen bewaren tot in een voorstelling, zodat ik beter de controle kon houden.’

Heb jij nog een ultieme tip?

‘Vraag jezelf altijd af of jij zelf zou kunnen lachen om je eigen grap. En wees daar eerlijk in! Als jij zelf kunt lachen om de grap dan kun je hem waarschijnlijk ook maken over iemand anders. Maar als jij er een rot gevoel bij krijgt kun je het beter laten. Waarom zou je iemand een naar gevoel willen geven?’

Dat is toch helemaal niet grappig?

En Howard, ken je die mop die grappig is?

Ken je die mop van dacht ik al?

Nee...

Dat dacht ik al!

Grappig of toch niet?

- Een vriend maakt een grapje over de kleding die jij draagt.
- Je vader grapt dat je slecht bent in sporten en noemt je een hark.
- Een klasgenoot roept door de klas een grap over je accent.